

พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและ
 อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11

นางสาวพรรณช นิยมโพธิ์โรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-798-5

010757

116714970

LEADERSHIP BEHAVIORS OF SCIENCE PROGRAM CHAIRPERSONS
AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND SCIENCE TEACHERS
IN SECONDARY SCHOOLS IN EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Miss Peeranuch Niyompairoj

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชา วิชาคำสตร์
ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์
ผู้สอนวิชาคำสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 11

โดย

นางสาวพีรณัฐ นิยมโพธิ์โรจน์

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

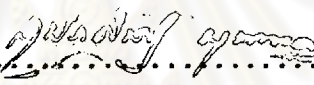
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์สุนทร ว่างสูวณีย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์

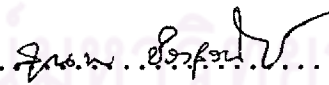
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของวารสารศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์

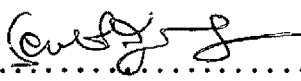

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สู่ประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระชัย ปุระณโชติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุนทร ว่างสูวณีย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ตามการรับรู้ ของผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11
ชื่อผู้ผลิต	นางสาวพินุช นิยมไพโรจน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองค้ำสตร์าจารย์สุนทร ช่างลุ่มนิช ผู้ช่วยค้ำสตร์าจารย์เอกชัย กี่ลุ่มพันธ์
ภาควิชา	มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา	2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนกับอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ ที่เป็นอยู่จริงกับที่ควรจะเป็นตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 70 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ค่ำสตร์ จำนวน 188 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจาก โรงเรียนมัธยม ในเขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2527 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวของแบบสอบถาม LBDQ (Leader Behavior Description Questionnaire) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรดังกล่าว และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ที่เป็นอยู่จริงทั้งด้านกิจสัมพันธ์ และด้านมิตรสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ตามการรับรู้ทั้งของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์
2. พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ที่ควรจะเป็นทั้งด้านกิจสัมพันธ์ และด้านมิตรสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ตามการรับรู้ทั้งของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์
3. พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ที่เป็นอยู่จริงทั้งด้านกิจสัมพันธ์ และด้านมิตรสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน กับอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ที่ควรจะเป็นด้านมิตรสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนกับอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พฤติกรรมผู้นำที่ควรจะเป็นด้านกิจสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนกับอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ที่เป็นอยู่จริงทั้งด้านกิจสัมพันธ์ และด้านมิตรสัมพันธ์ แตกต่างกันที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยที่ค่าเฉลี่ยและเลขคณิตของพฤติกรรมผู้นำที่ควรจะเป็นสูงกว่าค่าเฉลี่ยและเลขคณิตของพฤติกรรมผู้นำที่เป็นอยู่จริงทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Leadership Behaviors of Science Program
Chairpersons as Perceived by Administrators
and Science Teachers in Secondary Schools
in Educational Region Eleven.

Name Miss. Peeranuch Niyompairoj

Thesis Advisor Associate Professor Suntorn Chuangsuvanich
Assistant Professor Ekachai Keesookpun

Department Secondary Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

The purposes of this research were

1. To study the leadership behavior of science program chairpersons as perceived by administrators and science teachers in secondary schools in educational region eleven.
2. To compare the leadership behavior of science program chairpersons between the perception of administrators and science teachers in secondary schools in educational region eleven.
3. To compare the actual with the expected leadership behavior of science program chairpersons as perceived by administrators and science teachers in secondary schools in educational region eleven.

Procedures :

The subjects were 70 administrators and 188 science teachers which were stratified randomly sampled from secondary schools in educational region eleven in the 1984 academic year. The research instrument was a questionnaire adapted from the LBDQ (Leader Behavior Description Questionnaire). The questionnaires were sent to the samples. The collected data were analyzed by means of percentage, arithmetic means, standard deviation and t-test

Findings :

1. The actual leadership behavior of science program chairpersons in Initiating Structure and Consideration, as perceived by both administrators and science teachers were high.
2. The expected leadership behavior of science program chairpersons in Initiating Structure and Consideration, as perceived by both administrators and science teachers were high.
3. The actual leadership behavior of science program chairpersons in Initiating Structure and Consideration between the perception of administrators and science teachers were significant difference at the .05 level.
4. The expected leadership behavior of science program chairpersons in Consideration between the perception of administrators and science teachers were not significant difference at the .05 level but in Initiating Structure between the perception of administrators and science teachers were significant difference at the .05 level.
5. The actual leadership behavior of science program chairpersons in Initiating Structure and Consideration were significant

difference from the expected leadership behavior at the .05 level, as perceived by both administrators and science teachers. It was also found that arithmetic means of the expected leadership behavior was higher than arithmetic means of the actual leadership behavior.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์
สุนทร ช่างลู่ฉิม และผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่ลุ่มพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้
ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รองศาสตราจารย์ ดร.
สุนทรเพ็ญ เชื้อพานิช ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือทุกขั้นตอน นับตั้งแต่เริ่มทำการวิจัย ผู้วิสัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปุรณโชติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
พร้อมพรรณ อุดมสิน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ และการ
วิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญนิภา คุปรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์วัชรวัติ โชคบรรดาลลือช อาจารย์ปรางณี เล็งหะพันธ์ และ
อาจารย์พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหาของ
แบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ ขอขอบพระคุณคณาธิการเขต
เขตการศึกษา 11 ที่ได้กรุณามีหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร
โรงเรียนต่าง ๆ และขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาศาสตร์ทุกท่าน
ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ทำให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

พินุช นิยมโพโรจน์

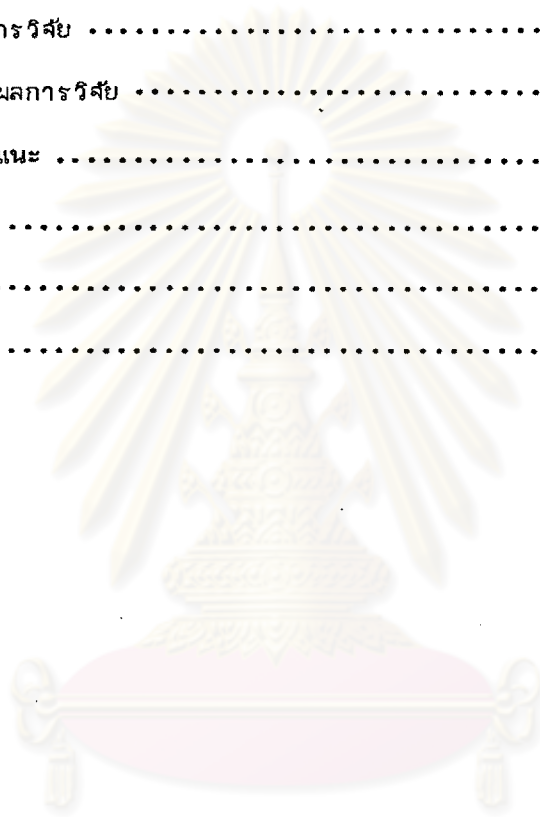
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง บทที่	๙
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
คุณสมบัติของหัวหน้าหมวดวิชา	7
หน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา	11
ผู้นำ	19
ภาวะผู้นำ	20
ประเภทของผู้นำ	22
พฤติกรรมผู้นำ	23
ลักษณะของผู้นำที่ดี	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผลการวิจัย	60
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	74
ประวัติผู้เขียน	91

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและร้อยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 44
2	ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และ การเปรียบเทียบอัตราส่วนวิกฤต (t) ของพฤติกรรมผู้นำของ หัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ที่เป็นอยู่จริงค่านิจสัมพันธ์ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาศาสตร์ 46
3	ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และการเปรียบเทียบ อัตราส่วนวิกฤต (t) ของพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ที่เป็น อยู่จริงด้านมิติสัมพันธ์ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอน วิชาศึกษาศาสตร์ 48
4	ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และการเปรียบเทียบ อัตราส่วนวิกฤต (t) ของพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ที่ ควรจะเป็นด้านมิติสัมพันธ์ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอน วิชาศึกษาศาสตร์ 50
5	ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และการเปรียบเทียบ อัตราส่วนวิกฤต (t) ของพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ที่ ควรจะเป็นด้านมิติสัมพันธ์ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอน วิชาศึกษาศาสตร์ 52
6	การเปรียบเทียบอัตราส่วนวิกฤต (t) ของพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวด วิชาศึกษาศาสตร์ที่เป็นอยู่จริงกับที่ควรจะเป็นด้านมิติสัมพันธ์ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาศาสตร์ 54
7	การเปรียบเทียบอัตราส่วนวิกฤต (t) ของพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าหมวด วิชาศึกษาศาสตร์ที่เป็นอยู่จริงกับที่ควรจะเป็นด้านมิติสัมพันธ์ ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาศาสตร์ 56